

Utmarksdomstolen i Finnmark

Postboks 2613
9273 TROMSØ

DERES REF:

DERES DATO:

SAKSBEHANDLER:
GEIR ØSTERENG

ARKIVKODE:
2016/2708 432.3

VÅR DATO:
26.08.2016

DISPENSASJON TIL BARMARKSKJØRING TIL NÆRINGSHYTTE VED JAKOBSELVKROKEN I VARANGERHALVØYA NASJONALPARK - BEFARING AV UTMARKSDOMSTOLEN

Det vises til søknad om dispensasjon til motorisert ferdsel til Magnhild Reisænenes næringshytte i Øvre flintelva i forbindelse med befarings i utmarksdomstolen. Det vises til korrespondanse med Advokat Ravna om søknaden.

Det ble søkt om å kjøre med tre biler og en ATV.
Nasjonalparkstyret behandlet saken i møte 22. august og har delvis innvilget søknaden ved at det innvilges tillatelse til å kjøre en tur med ATV.

Melding om Vedtak

Det innvilges delvis tillatelse etter søknad til å kjøre - en tur - med en ATV til Magnhild Reisænenes hytte under Utmarksdomstolens befarings i 2016, dette fra enden av åpen barmarksløype ved Nerslåtta.

Kjøring gjennomføres av Magnhild Reisænen som deltaker i befaringsen. Dispensasjonen hjemles i Naturmangfoldlovens § 48.

Søknad om å kjøre med tre terrengbiler avslås jmfør naturmangfoldlovens § 48.

Vilkår for tillatelsen

- Kart med godkjent trase er inntegnet i tillatelsen
- ATV benyttes av Magnhild Reisænen, og ATV kan kjøre uavhengig av følget til fots opp til hytta.
- Det skal kjøres varsomt slik at man unngår at gammelt kjørespor forverres.
- Denne tillatelsen må medbringes under kjøring og fremvises ved kontroll. Kjøreseddel fylles ut ved start.
- Kjøringen skal skje hensynsfullt, og slik at fuglelivet, dyrelivet og rein i området ikke forstyrres.

Kart over disp.trase langs kjørspor merket rødt. Åpen barmarksløype i lilla.

Klageadgang

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jmfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jmfør forvaltningslovens § 32.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Kopi til:

Advokatselskapet Ravna

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Reinbeitedistrikt 6 v/Asllat Niillas Smuk	Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
Statens naturoppsyn Vadsø	Damsveien 1	9815	Vadsø
Finnmark politidistrikt		9917	Kirkenes
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	Vadsø
Statens naturoppsyn Tana	Tana Bru	9845	Tana
Fylkesmannen i Finnmark	Statens Hus	9815	VADSØ

KJØRESEDEL – sak 2016/2708

Kjøreseddelen er **kun** gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under.

Det skal brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk

En tur tilsier tur/ retur.

	Dato	Signatur
1. tur		

Arkivsaksnr: 2016/2708-0

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 15.08.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahcestivra	54/2016	22.08.2016

Søknad om dispensasjon til barmarkskjøring til hytte ved Jakobselvkroken - Befaring av Utmarksdomstolen

Det vises til søknad fra Utmarksdomstolen 5.6.2016, forvalters tilbakemelding 21.06, korrigert søknad fra Utmarksdomstolen v/ Ravna 4.7, samt brev fra Magnhild Reisænenes advokat John Ravna 4.7.2016, og korrigert søknad fra utmarksdomstolen v/John Ravna 8.8.2016. Disse er vedlagt.

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahcestivra - 22.08.2016

Vedtak

Enstemmig vedtatt jamfør tilrådning.

Forvalters tilrådning

Det innvilges delvis tillatelse etter søknad til å kjøre - en tur - med en ATV til Magnhild Reisænenes hytte under Utmarksdomstolens befaring i 2016, dette fra enden av åpen barmarksløype ved Nerslåtta.

Kjøring gjennomføres av Magnhild Reisænen som deltaker i befaringen. Dispensasjonen hjemles i Naturmangfoldlovens § 48.

Søknad om å kjøre med tre terrengbiler avslås jamfør naturmangfoldlovens § 48.

Vilkår for tillatelsen

- Kart med godkjent trase er inntegnet i tillatelsen
- ATV benyttes av Magnhild Reisænen, og ATV kan kjøre uavhengig av følget til fots opp til hytta.
- Det skal kjøres varsomt slik at man unngår at gammelt kjørespor forverres.
- Denne tillatelsen må medbringes under kjøring og fremvises ved kontroll. Kjøreseddel fylles ut ved start.
- Kjøringen skal skje hensynsfullt, og slik at fuglelivet, dyrelivet og rein i området ikke forstyrres.

Kart over disp.trase langs kjørespor merket rødt. Åpen barmarksløype i lilla.

Søknaden

Utmarksdomstolen Finnmark søker om dispensasjon til å kjøre med tre terrengbiler og en ATV fra enden av åpen barmarkløype, Løype 2 i Vadsø kommune ved Nerslåtta, til Magnhild Reisænenes hytte.

Befaringen gjelder befaring i sak angående eiendomskrav fra Magnhild Reisænen for Finnmarkskommisjonen, og saken er nå brakt inn for Utmarksdomstolen, sak 16-041336TVI-UTMA.

Elleve personer skal på befaring hvorav ti vil fordele seg på de tre bilene og Magnhild Reisænen vil kjøre ATV til hytta. Det søkes om at Magnhild Reisænen kan benytte ATV, dette begrunnes med hennes helse da hun er over 90 år. Det vises til at formålet er befaring ved rettsmøte og at antall biler begrunnes med at retten, saksøker og saksøkte bør fraktes opp i ulike kjøretøy.

Det ble først søkt om å benytte tre terrengbiler og en ATV. Etter korrespondanse med forvalter om restriksjoner på motorisert ferdsel på barmark og mulighetene for å gå fra enden av barmarksløypa som en mer miljøvennlig teknikk, korrigerte man søknaden til søknad om å kjøre ATV for Magnhild Reisænen. Etter å ha vurdert avstandene og værmessig usikkerhet korrigerte man igjen søknaden til den opprinnelige med søknad; om å kjøre med 3 terrengbiler og en ATV.

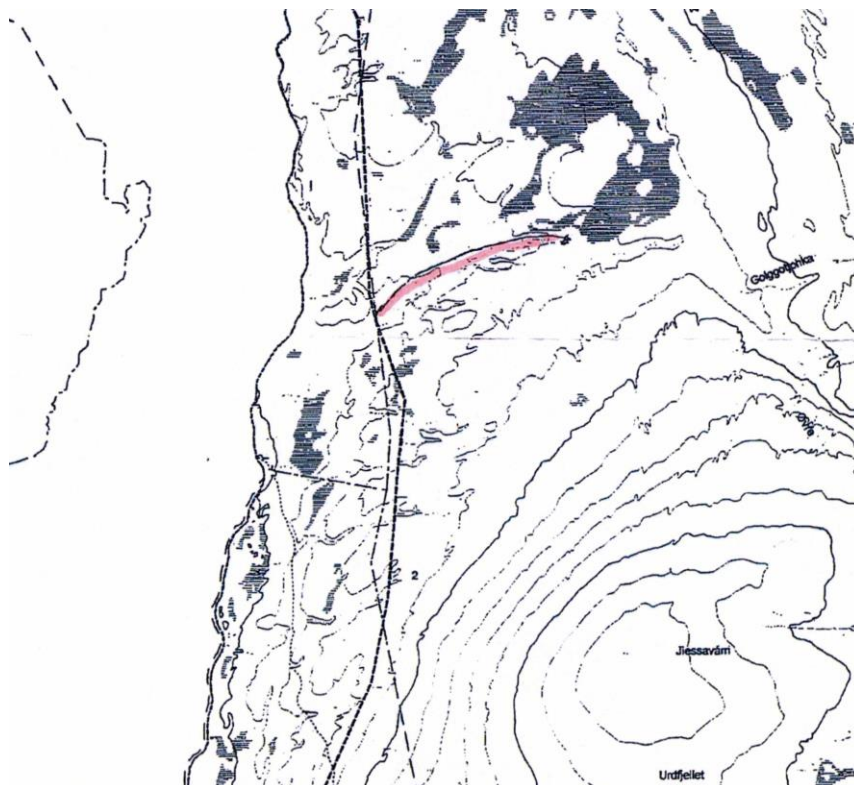
Søker viser til værmessig usikkerhet og avstandene til området. Dersom noe uforutsett skulle skje vises det til at det vil være en fordel om hensiktsmessige kjøretøy er på stedet. Det vises til at retten har fastsatt at befaring må gjennomføres av hensyn til en forsvarlig saksbehandling, og dette bør veie tungt når nasjonalparkstyret skal ta sin beslutning.

For øvrig har advokat John Ravna bedt om å få legge frem saken i Nasjonalparkstyremøtet, men forvalter har i samråd med styreleder kommet til at bakgrunnen for ønsket om å kjøre til stedet er grundig redegjort for søknad og i forøvrig korrespondanse.

Andre opplysninger til søknaden

Magnhild Reisænenes advokat Johan Ravna skriver i brev 4. juli og 8. august angående søknaden, at hennes tilstedeværelse er svært viktig for opplysninger om saken ved befaring i området som kravet gjelder fra Tønnevannsmyra. At det innvilges dispensasjon vil ha stor betydning og dette vurderer

advokaten som avgjørende. En dispensasjon av denne art vurderes ikke for å ha presedensvirkninger idet dispensasjon vedrørende et rettslig krav vil være et engangstilfelle.

Kart i søknad

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Søknaden er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldloven (NML). Motorferdselloven gjelder i tillegg, men den har kommunen myndighet på.

Verneforskriften

Varangerhalvøya nasjonalpark er vernet fordi den representerer et stort og tilnærmet urørt naturområde. Parken skal bevare den mest arktisk pregete delen av fastlands-Norge, med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev, og unike samiske kulturminner.

Verneverdiene er nærmere beskrevet på www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Forskriftens § 3 punkt 6.1. gir et generelt forbud mot motorferdsel:

"Motorferdsel i nasjonalparken er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter."

I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del kjøreforhold.

Kjøringen som Utmarksdomstolen søker om, kommer ikke inn under noen av disse bestemmelsene. Saken må derfor behandles som en søknad om dispensasjon fra vernevedtaket, og vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jf. § 10

Med hjemmel i lovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot verneformålet, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Vurdering av saken

Søk i databasene "Naturbase" og "Artskart" viser at nasjonalparken er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Varangerhalvøya er ikke minst et svært viktig leveområde for den fåtallige og sårbare fjellreven.

Myr- og våtmarksområdene på Varangerhalvøya, særlig i sone A i nasjonalparken, har stor verdi for fuglelivet. Her finnes en rik og variert fauna av ender, gjess og andre våtmarksfugl, også flere truede arter. Den omsøkte traséen ligger delvis innenfor sone A.

Kjøring med motorisert kjøretøy på barmark kan ved både syn og lyd virke forstyrrende på dyre- og fugleliv, og på andre ikke-motoriserte brukere av området. Gjentatt barmarkskjøring på den omsøkte traséen kan dessuten gi skader på planteliv og terreng som det kan ta lang tid før forsvinner. Kjøringen av dette omfanget vil dermed bidra til den samlede belastningen i området.

Naturmangfoldlovens § 8-12

Kunnskap om traseen for kjøresporet er innhentet hos Statens Naturoppsyn i Vadsø, og fra Nordatlas. I tillegg har forvalter befart traseen. Befaringen med ATV transport skal gjøres i en periode som er utenom hekketid og yngletid for sårbare arter i området. Nasjonalparkforvalter mener at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om mulige virkninger på naturmiljøet, og dermed kommer ikke naturmangfoldlovens § 9 til anvendelse.

Forvalter mener videre at det ikke aktuelt å pålegge søker utgifter for tiltak som forhindrer eller begrenser skader på naturmiljøet (naturmangfoldloven § 11). Ikke-motorisert ferdsel/transport til hytta og området er et alternativ til barmarkskjøring, og utmarksdomstolen har vurdert alternativet å gå fra ende av åpen barmarkløype til området inne i Nasjonalparken jfr. naturmangfoldlovens § 12 om krav til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dog er domstolen kommet til at man helst vil kjøre.

Til det omsøkte området har Magnhild Reisænen, som eier av den aktuelle hytta utmarksdomstolen skal befare; de to siste årene fått endelig avslag på sine søknader om barmarkskjøring til andre formål som multeplukking, av henholdsvis Klima- og miljødepartementet i brev datert 25.6.2014 og av Miljødirektoratet i brev datert 16.4.2015. Begrunnelsen for begge avslagene har vært at den omsøkte barmarkskjøringen har vært i strid med verneformålet, og at det dermed ikke har vært hjemmel for å gi dispensasjon. Reisænen oppgav i 2015 «vedlikehold» og «andre nytteformål» som formål med kjøringen og fikk avslag.

I møte i juni 2016 avslo Nasjonalparkstyret Reisænenes søknad om motorisert ferdsel til hytta, hvor formål med kjøringen var vedlikehold og næring. Vedtaket er påklaget.

Konsekvensen for verneverdiene av kjøring på barmark vil imidlertid være relativt lik, uavhengig av formålet med kjøringen. I tidligere saker angående kjøring til området har man lagt til grunn at saken vil skape uheldig presedens som grunnlag for avslag. I dette tilfellet mener forvalter at det er et spesielt behov for kjøringen ved behov for kjøring i forbindelse med befaring i sak for utmarksdomstolen, hvor saksøker pga. alder har et spesielt behov for å ta seg frem til stedet på etablerte kjørespor. Dette er en sak med befaring som skjer en gang og vil ikke gjenta seg.

For den forøvrigte delegasjonen vurderer forvalter at man har mulighet til å gå opp da kjøring med tre biler i tillegg vil bidra til å forverre kjøresporene betraktelig i partier av traseen, som er grodd igjen og har bæresvak mark.

Det vises til at

Kravet om rettigheter i området overfor Finnmarksdomstolen og utmarksdomstolen vil kunne fremmes og behandles en gang.

Forvalter anser ikke at det i dette tilfellet er fare for å skape uheldig presedens, til sammenlikning ved å åpne opp for barmarkskjøring til hytter i nasjonalparken. Dette da formålet for kjøringen er relatert til å kunne gjennomføre en befaring som grunnlag for avgjørelse i domstolen, hvor personer med sentrale opplysninger for saken, har et særskilt engangsbehov for å benytte ATV til stedet som skal befares.

På bakgrunn av at terrengbiler har en annen sporbredde, akselvekt og sannsynligvis vil forverre kjørespor i området, bør den del av søknaden avslås. Det er mulig å gå fra enden av barmarksløypa og om deltakerne har med nok klær og mat vil sikkerheten være ivaretatt. I området er Reisænenens hytte som det kan søkes skjul i ved behov. Fra enden av åpen barmarksløype, med rute på sydsiden av Øvre – Flintelva til Reisænenens hytte, er det relativt lettgått terreng. Elva kan krysses ved hytta.

Det vurderes til at bruk av tre personbiler til Reisænenens hytte vil påvirke verneverdiene ved at kjøresporet kjøres opp og områdets urørthet svekkes.

Saken ansees ikke for å ha presedens. Magnhild Reisænen vil måtte benytte en ATV på gamle kjørespor for å gjennomføre befaringen, hvor behovet begrunnes med helse og alder hvor kjøring med en ATV, neppe vil forverre kjøresporene ved en tur. Kjøringen skjer utenfor periode for påvirkning på sårbare arter i området.

Nasjonalparkforvalter vurderer at å gi en tillatelse begrenset til en ATV, ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig og vil ikke være i strid med verneformålet, og at det dermed er hjemmel til å gi dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48.